

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

§. I. Quid hoc sexto præcepto prohibeatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

si in eius bona competat; ea verò. quæ ob illius occisionem restituuntur, inter eius bona connumerari non possunt. Quæ quidem sententia, tum ob illam rationem, tum etiam ob Bannis & Soti, quos pro illa citat, auctoritatem, probabilis ac in praxi tuta videtur.

SECTIO. VI.

Explicatur sextum Decalogi præceptum.

Non mœchaberis.

MONET Catech. Rom. par. 3. c. 7. specialem cautelam ac prudentiam, nec non delectum verborum requiri in explicanda huius præcepti materia, quæ, ut ait, *moderationem potius desiderat, quam orationis copiam*; quod ut asseamus, & brevitati simul ac honestati consulentes, nihil omittamus eorum, quæ à Sacerdotibus sciri debent ut præcipuum à lepra discernere possint; omnia quæ dicenda nominis sunt, tribus parag complectemur: in quorum primo investigabimus, quid hoc sexto præcepto prohibeatur: in secundo, quot modis in illud peccetur: in tertio deniq; re-stitutiones quasdam in certis casibus ob huius præcepti transgressionem faciendas explicabimus.

§. I.

Quid hoc sexto præcepto prohibeatur.

SANCTVS Aug. q. 71. super Exod. explicans hoc sextum præceptum, docet illo prohiberi non modo adulteriũ, quod nomine mœchiæ designatur; sed in genere omnem illicitum concubitum, ac quemcunq; luxuriæ actum, sive externum sive internum.

Sunt autem sex luxuriæ species (ut docet S. Th. 2. 2. q. 1. 4. c. 1. & seq.) & declaratur e. *Lex illa* 36. q. 1. scilicet fornicatio, stuprũ, adulterium, incestus, raptus, & peccatum contra naturam; quibus aliqui Theologi addunt sacrilegium, quando peccatum istud committitur cum persona Deo sacra; quod tamen S. Thomas reducit ad speciem adulteri-
xii;

rii; quia personæ sacræ, connubio quodam spirituali
Deo conjunctæ.

Fornicatio est concubitus illicitus soluti cum soluta, violen-
est hominis nullo conjugii vinculo, aut castitatis voto. Adu-
Religiosi, vel Ecclesiastici status conditione obligati, conjugata
fœmina, quæ nec virgo est, nec coniugio, aut aliquo copula-
castitatis obstricta, nec Religiosi status susceptione pro, tu-
mancipata. Hanc autem simplicem fornicationem et prope-
peccatum mortale, adeò certum est, ut oppositum peccatum, q-
naciter asserere sit hæreticum, ut definitum est in Cleob. c. 3.
Ad nostrum, de hæreticis, & expressis verbis dicit Apostolus
Ius Eph. 5. *quòd omnis fornicator, aut immundus &c. non ha-* Sac-
hereditatem in regno Christi. Excipitur tamen casus ille, quæ De-
quo mulier vim ab alio pateretur; tunc enim, quamvis per
delectationem sentiat, si tamen impudico actui non consentiat, fac-
senriat, nullatenus peccat, ut fusè declarat & probat Salmus luxu-
gust lib. 1. de civ. cap.

Ad hoc peccatum reducitur concubinatus; quo nomine
nihil aliud intelligitur, quàm fornicatio continuata cum: ur-
cum certa aliqua persona soluta, & cohabitatio cum soci de-
Est autem hoc peccatum grave & periculosum, eo quòd
hominem in continuo statu peccati detineat: nec ab eo
debet concubinarii, nisi prius à concubinis separentur. Quàm

Porro rectè observat Less. lib. 4. de just. & iure. ca. 1. de veteri
7. fornicationis peccatum in Christianis specialem habet addi-
re deformitatem ratione Sacramentorum Baptismi, & est aut
charitatis, per quorum susceptionem singulari quodam modo
modo uniuntur Christo Domino, & membra illorum existimantur
fiunt membra Christi: unde Apostolus 1. Cor. 6. Ne quis
inquit, *quoniam corpora vestra, membra sunt Christi?* Talis
ergo membra Christi, faciam membra meretricis? Absti-

Stuprum est virginis defloratio; estq; hoc peccatum pro-
vius simplici fornicatione, eò quòd præter illius malitiam
habeat specialem deformitatem propter violationem spiritu-
gnaculi virginalis, & maximum deinceps peccandi perni-
culum, cui virginem sic defloratam exponit. Existimatur
men Less. lib. 2. c. 10. dub. 1. probabiliter dici posse, stuprum

tunc solummodo esse peccatum, specie distinctum à simplici fornicatione, quando virgini vis infertur, illaque per violentiam defloratur.

Adulterium est illicitus concubitus cum persona conjugata, sive vir tantum, aut mulier, sive uterque coniugio copulati sint. Est autem gravius fornicatione, & etiam stultitiam pro, tum propter violationem fidei conjugalis, tum etiam propter damnum filiorum legitimorum, & alia similia mala, quæ ex hoc peccato consequuntur, de quo loquens est in Canticis c. 31. *Hoc nefas est, inquit, & iniquitas maxima, Ignis & ad*

condemnationem devorans, & omnia eradicans genimina.
Sacrillegium est illicita copula cum persona sacra, seu sacra Deo consecrata est & dicata, sive per votum castitatis, sive, quamvis per ordinis sacri susceptionem. Addit etiam Tol. lib. 5. si non conc. 2. sacrilegium committi, si quis in minoribus constitutus luxuriæ peccatum committat; vel si quis in loco sacro, & ædum venereum exercent, quamvis sit conjugalis, ut existimant Paludanus, Tabiena & alii apud eundem Tolemanum: unde circa hoc peccatum circumstantia personæ, vel loci declaranda est.

Incestus est copula illicita cum persona consanguinitatis aut affinitatis nexu intra quartum gradum coniuncta. Quam verò grave sit hoc peccatum ex eo colligitur, quòd in veteri lege constituta erat mortis pœna in incestuosos: addit hęc causa: *Lev. 20. quia rem nefariam operati sunt.* Est autem eò gravius peccatum, quo maior est inter peccantes personas coniunctio; imò specie distinctum esse existimat Nav. c. 16. n. 3. asseritq; proinde gradum consanguinitatis aut affinitatis esse declarandum.

Observat etiam Lessius violationem cognationis spiritualis per actum luxuriæ, quamvis propriè ad hanc incestus speciem non pertineat, habere tamen specialem deformitatem; ratione cuius, circumstantiam cognitionis spiritualis in confessione declarandã esse existimat. Quod similiter dicendum est, si hoc peccatum committatur cum filia spirituali confessionis, id est cum ea, cuius quis

con-

confessionem sacramentalem excepit: quod quàm grave peccatum sit constat ex cap. Omnes, & cap. Non debet, par. 1. ubi de Positio ab Ordine sacerdotali, & perpetua poenitentia usque ad exitum vitæ decernitur in eum, quod tale scelus per petrauerit.

Raptus, quantum ad ipsum actum luxuriæ modis omnibus supra dictis committi quidem potest; sed ad præterea violentam; & iniustam personæ à domo sua, vel paterna subtractionem, & in aliena detentionem; unde raptus cum simplici fornicatione, vel stupro, vel adulterio, vel sacrilegio, vel incestu simul committi potest: hæc circumstantiæ cum illa, quæ ipsius raptus est propria debent in confessione declarari.

Peccatum denique contra naturam est illud (ut exprimitur S. Doctor q. 154. a. 11.) quod repugnat naturali ordini nerei actus, qui convenit speciei humane. Additque illud quatuor præsertim modis contingere posse: uno quidem modo, si absque omni concubitu, causa delectationis venereæ procreatio procuretur; & vocatur mollities: alio modo, si fiat per concubitum ad rem non eiusdem speciei; & vocatur bestialitas: tertio, si fiat per concubitum ad non debitum sexum, puta masculinum ad masculinum, femina ad feminam, ut Apostolus dicit Rom. 1. quod dicitur Sodomiticum vitium: quarto, si non servetur naturalis modus concumbendi, aut quantum ad instrumentum non debitum, aut quantum ad alios menstruosos & bestiales concumbendi modos.

Et hi quatuor modi specie distinguuntur, ut obsecrat Lessius lib. 4. cap. 3. dub. 13. cum unusquisque illorum contineat specialem turpitudinem castitati repugnanti. Quàm nefandum autem & quàm detestabile sit illud peccatum, satis constat ex horrenda punitione Sodomitarum Gen. 19. & Onan filii Iudæ Gen. 38. ubi dicitur quod percussit eum Dominus, quod rem detestabilem faceret: & Lev. 20. morti adiudicantur, qui peccatum istud commiserint: neque tantum divinis legibus, sed & humanis peccatorum monstra damnantur, in Codice Theodosiano lib. 9. tit. 7. edicitur quod huiusmodi scelus spectantibus populo flamma vindices exprabunt.

Est autem observandum circa peccatum mollitiei, pollutionem omnem directe in se voluntariam esse peccatum mortale; nec unquam quovis prætextu, etiam tuenda sanitate, esse licitam, ut ex communi Doctorum consensu probat & docet Lessius sup. a. dub. 14. imò & illam etiam, quæ indirectè tantùm voluntaria est quæ sequutura prævidetur, ex aliqua causa, quæ tamen non evitatur, cum possit & debeat evitari.

Si tamen justa aliqua ratio subsit ejusmodi causam evitandi; ut si quis libros de ejusmodi rebus tractantes legat, ut alios doceat, aut confessionibus excipiendis vacet; unde turpes imaginationes & delectationes in parte inferiori, ac exinde pollutiones consequantur; tunc non erit peccatum, dummodo absit periculum consensus, ut docent Less. sup. Nav. cap. 16, n. 6. & alii communiter. Quòd si pollutio nullo modo sit voluntaria; ut quando inter dormiendum accidit, neque postquam quis plene expergefusus est in delectationem ex illa proveniente deliberate consentit; tunc est peccatum, ut iidem authores proxime citati docent.

Præter has luxuriæ species, sunt alii plurimi ejusdem peccati actus, tam exteriores quàm interiores ad unamquamque illarum pertinentes, hoc sexto præcepto prohibiti. Atque in primis prohibentur morosæ delectationes, quæ ex rebus obscænis cogitatione vel imaginatione apprehensis cum pleno & deliberato voluntatis consensu percipiuntur; & etiam ipsæ cogitationes & imaginationes turpes, quævis nulla ex illis sequatur turpis delectatio; si tamen illius percipiendæ causa animo versentur & foveantur, æqualè cum ipsis obscænis delectationibus censentur habere malitiam, scilicet mortalem, quamvis nulla subsit voluntas rem illam turpem opere implendi: quod melius explicare simul & probare non possumus quam his sancti Augustini verbis; lib. 2. d. Trin. c. 2. *Totus, inquit, homo damnabitur; nisi hoc, quæ sine voluntate operandi, sed tamen cum voluntate animi talibus eblectandi, solius cogitationis sentiuntur esse peccata, per mediatoris gratiam remittatur.*

X

PRO-

Prohibentur etiam à fortiori obscœna omnia desideria, & turpes affectus, quando quis deliberatè appetit, & vult actum aliquem luxuriosam perpetrare. Et hæc desideria eandem cum ipsis actibus desideratis deformitatem induunt: unde qui mulierem conjugatam turpiter concupiscit *S. Matt. 5. iam machatus est eam in corde suo*, ut ait Christus Dominus; & coram Deo adulterii reus efficitur.

Præterea oscula, tactus, quæ fiunt ob carnalem, & veneream delectationem quæ ex illis percipi potest, sunt etiam peccata mortalia hoc præcepto prohibita: quamvis enim (ut rectè observat *S. Doctor 22. q. 154. a. 4.*) hæc & similes actiones sint ex genere suo indifferentes, possintque seculo quovis libidinoso affectu licite exerceri; e. g. si quis mulierem osculetur eam salutando, quia talis est consuetudo patriæ, vel ob aliquam aliam causam rationabilem; si tamen nulla ejusmodi causa subsit, nec aliud in osculis, tactibus, & aspectibus intendatur, quàm delectatio illa, quæ carnè afficit, & ad libidinem excitat; tunc secundum mentem *S. Doctoris* peccati mortalis reatus incurritur.

§. II.

Quot modis peccetur in sextum Decalogi præceptum.

EX dictis colligi potest quot & quàm variis modis peccetur in hoc Decalogi præceptum. Atq; in primis peccant contra illud qui turpium rerum cogitationibus, aut imaginationibus deliberatè intendunt ut illis delectentur: qui delectationes illas suboriri advertunt, nec illas protinus abijciunt, sed potiùs fovent: qui legunt libros impudicos: unde tales cogitationes, & delectationes porrumque oriri solent: qui intendunt in imagines, aut picturas obscœnas, & ad libidinem aspectu sui excitantes, aut illas domi expositas habent, unde alii occasione peccandi sumere possunt; qui turpes cantilenas aut verba